Boomerai sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongoloi YNEN

№ 272 (2305)
1937 onoi
NOJAABRIIN
27
SYBOOTO

14-xi ziles garaa
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

BK(b) P-iin Buriaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yɜrbyriin gazeeta

Hungagşad Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaad nyx. Ignaatьjevtai uulzaba

Nojaabriin 24-nei yder Ulaan-Ydiin parovooz-vagoonoi zavoodai hungagşad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaaduudai kandidaad nyxed S. D. Ignaatьjev ba V. A. Tkaçoovtoi uulzalga xebe.

Eneen deere nyx. Ignaatьjev xaluun ygø xelehen baina. Θerlingee nabanai jabadal tuxai ba paartiin daalgahan daabariuudii xaişan geze dyyrgeze jabahan tuxaigaa xeerexedenь, zavoodai xydelmerişed, inzeneer-teexnigyyd, albaxaagşad xananxatalgaar şagnan huuba.

Udaanь ygø xelehen nyxed Goorişev, Svirideenko, Şylynoov ba busad, Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaadta debзyylegdehen nyxer Semioon Deniisoviç Ignaatьjevai tylee negen hanalaar duugaa ygexe baihan tuxaigaa xelebe.

ILAHAN SOCIALIIZMAI STAALIN KONSTITUUCA

Ilahan socializmai Konstituucii eseslen batalxa geze uriaalagdahan, Byxesojuuzai Soveeduudai Naimadugaar Onso Xuralai neegdehen, tere tyyxete ba durasxalta yderhee xoişo zil bolbo. 1936 onoi nojaabriin 25-da SSSR-ei Konstituucii zoxioogşo Staalin Kreemliin jixe ordonoi tribyyne deere garhan baixa bygøød, arad bolbol øørilngøø azahuudalai yndehen xuuliil tereenei nereer nerlehen baina. Soveed bylgem bolbol socialiis baidal zuram baiguulza, gol tyleb socialiizm baiguulaa geze øørilngøø byxii stroogguudaar temdeglehen SSSR-ei Konstituucii Staalin bolbol ilaltata tug meteer manai Exe oronoi deere yrgehen baina. Tyyxete elidxelii byxii oromnai sonoshon baigaa. Olomiloon soveed graazdanuud ba byxii delxein olon azalşad Staalinai xelehen ygø byriin anxaraldaa xaduuza abhan jym.

Ene momeent xyn tyreltenei paamitta xezeede yldexe baina. Tere bolbol byxedelxein—tyyxete udxaşanartai dokymeentii abalga ba batalalgatai taharşagyi xolbootoi ba tereen soo SSSR-te socializmai ilaltiin faakt, SSSR-ei azalşanai kapitalis bogoolşolgohoo syleelegdehenei faakt, SSSR-te delgerengii, esestee xyrter şuud sexe socialis demokratiizmai orolion baihanai faakt proosto ba xuriaangilgaar bişegdehen baina. Xyseielgeeree, xuriaangilgaaraa, ba prostolgoorоо klasiis ygenyyd soogoo nyxer Staalin bolbol, 1924 onhoo 1936 on xyrterxi yje soo SSSR-ei azahuudalda bolhon gol xubilaltanuudii xarakterizovaalhan baina. Byxii manai oron ba terenei azahuudal byxii talaaraa tanigdaşagyigeer xubilaa.

Aradai azaxuin byxii ekonoomika xubilaa. Azaxuin byxii sfeerede socialis sesteema byrin tyges ilaa. Socialis indyystri gigaant jixeer xygzeze, kolxoozuud ba sovxoozuud xadaa xyse şadal tygesmexanizirovanno azaxui boloo. Ed tovaarai ergisehee kypeecyyd ba spekyliaantnar namnagdaa. Şinę, soveed xudaldaan urgaza delgerebe.

„Ene xadaa, xynii xynei mylzexe jabadal ygei xegdee, usadxagdaa, yiledberiin zebseg ba xeregsell ezemdexe socialis ymse bolbol manai soveed bylgemei xydeleşegyi huuri bolzo batazaa gehen udxatai"

Soveed bylgemei angiiin stryktyyre xubilaa. Kapitaliistnuud, kulaaguudai angiinuud ygei boloo, kypeecyyd ba spekyliaantnar ygei boloo. Pomeeşçiguudai angi byri urda xada usadxagdahan baigaa.

„Xydelmerişen angi ylee. Tariaaşnai angi ylee. Inteligeence ylee"

Gebeş, ene urdiin xydelmerişen angi, tariaaşan ba intelligeence bişe. Kapitaliis mylzelge, kulaaguud ba rostovşiguudhaa syleelegdehen xydelmerişen ba tariaaşad—ede bolbol tonş şine angiinuud myn, limenyydii xyn tyreltenei tyyxe yşøø medeegyi jym. Myn eneenşelen baha soveed azalşa intelligeence tonş şine boloo.

Socialiizmai dailan oldohon ba bejelyylegdehen princibyyd Staalin Konstituuciin yndehen huuri bolno. Ene bolbol byxii graazdanuudai gansaxan azal xexe, amarxa erdem hurxa erxii tunxaglan sonosxono bişe, myn ede bygede ba edende adali erxenyydii garaantilan, tedenii xuulii togtooloi johoor materiaalьna xeregselееrenь xangana.

SSSR-ei Konstituuca bolbol byxii graazdanuudai gansaxan tegşedxelgii tunxaglan sonosxono bişe, myn ene tegşedxelgii jamarbaa şaltag dursaldagyigeer garaantilagdadag baina. Tiixede byrzyaazno oronuudta şaltag durasara jabadal jyre zanşal bolhon baixa ba tende zeeriiin talaar tegşe bişe baidal, angiiin antagoniizm bolbol tegşedxelge tuxai ygenyydii ygei bolgodog baina.

Manai oronoi azahuudalai altan kniigede, Staalin Konstituucada bişegdehen, socializmai aguu jixe tuilaltanuudai negenь xadaa—nacionaalьna tegşe bişii ba daralaltii usadxahan jabadal bolno. Gaixamşagta halbaralga bolbol Soveed Sojuuzai byxii respyyblikenyyd, mozonuud ba xizaarnuudai ynge şaraiji xubilgan şinedxebe. Urdanь darlagdangi ba geegdengi, tuiluur ba erxegyi baihan byxii naacanuudta aguu jixe orosoi arad tullai jixe axadyygei tuhalamza yzyylhen baina.

Tiin araduudai urdiin xaantа tyrmiin koloniaalьna zaxa xizaar şine azahuudalda badaran orobo. Tedenei zaxagyi yrgen daida deegyyr azyiledberiin gigaantnuud urgaza, gazarai dotor mingaad zilnyydte demii xebtehen bajaliguud amilan xydelebe. Kolxoozno baidal zuramaar şine azahuudalta heriyylegdehen, syleete gazar ulam jixeer, ulam elьbegeer yrejee ygene. Udxaaraa socialis, foormooroo nacionaalьna kylьtyyre ulam todoor gegeeren baina. Leenin—Staalinai nacionaalьna polititikiin ilahan, ene arsaagyi faaktii Konstituuca bolbol temdeglen bişene.

„...Bidener mynee xysed toxonizohon ba byxii ispetaaninuudii teseze garhan olonacionaalьna socialiis gyrentei bolood bainabdi, eneenelmnai bexi byxedenь aliş tybiin jamarş nacionaalьno gyrenei ataarxaxaar baina".

Kreemliin tribyynehee tyyxete elidxelei ygenyyd sonostohon, tere geheer zil yngerebe. Ene bolbol tere geheer byxii delxei deere xeden arbaad millioon xynyydei unşadag ba daxin unşadag gol şuzala dokymeentenь bolhon baina. Ene elidxel xadaa SSSR-ei Konstituucatai xamta byxii delxein olomiloon xynyydei zyrxende soveed orondo ba tereenei araduudta dura inag tyryylhen dyle badaruulna.

Konstituuca tuxai tyyxete elidxelei nege zilei ojji, manai aguu jixe Exe oronoi azalşanai polititikan edebxi xeşeelei aixabtar jixeer debzeze baihan baidal soo jabuulagdaza baigaa. SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltata bedxelgeer soveed oron ugtaba. Bolьşevig paartiin ba soveed pravitelьstviin Staalin xytelberi boldoxoi socialiizma aguu jixe ilaltii xangaa geze azalşad medeze baina. Iimehee, manai zaxa xizaargyi yrgen Exe oronoi byxii uglou toxoigoor millioonuud bolbol nyxer Staalinii ba tereenei soraatniguudii Verxoovno Soveedai deputaaduudai tyryyşiin kandidaad bolgon nerelhen baina.

Hungaltiin yder Staalinai kandidatuuriin tylee duugaa ygexe jixexen bajasxalan Moskvaa goorodoi Staalinsk okrugai hungagşadta tudaba. Xuuşan xydelmerişen—tkaaç Aanna Nikiiforovna Zeelenova gegşe hungagşadai miiting deere sedxilei gyn xeerengieer ilgeze xelehen baina.

„Manda zolto, mynxe syleeji Staalin ygebe. Egeel iimede (manai byxii aradta baragdaşagyi inag hanagdaxa nyxer Staalinai nerii hunguuliin biylleteenь deere bidenei nerelen durasaxa, tere zolto yderdekaabriin 12-ii jaaşagyi bajartai xylieen jadaza bainabdi"

Leenin—Staalinai paartida, tereenei Centraalьna Komiteedta ba Staalinda øørtenь duralhan ba bajar xyrgehen ede ygenyyd mynee millioonuudai zyrxenhee garna. Hungaltiin urda teexi suglaanuud ba zybleenyyd deegyyr azalşanai xelehen ede amarşalalganuud ba minga mingan ygenyyd xadaa manai paartiin byxii aradtajaa bexiin bexi barisaatai baihaniinь medegdene.

Mynee byxii manai oronoi yzeze baigaa ene aixabtar jixe politikan debzelte tyyxede zişeegyi baina.

Verxoovno Soveedta debzyylhen mixa şuhaaraa barisaatai øøhediingøø kandidaadii azalşa olonlite bolbol amarşalzuuraa Leenin—Staalinai paartiin zamaar bexi, zorigtoi jabagtii! Aradai daisad—trockiis—buxaarintnai ba bişe byxii şpioonuudii saaşada gamgyi eliryylen butasoxigtii gehen nakaaz ede kandidaaduudtaa negen duugaar ygened.

Leenin—Staalinai zamaar jabaza paarti bolbol SSSR dotor socialiizmai ilaltii tuilaa. Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai daişalxii tug doro jabaza bidener SSSR-ei araduudii şinenyyd byxedelxein—tyyxete ilaltanuud teeşe xytelen abaaşaxabdi, bidener byxii delxei deere komuniizmai badaraltii tuilaxabdi!

(Praavdiin" tyryy bişeghee).

NACIONAALЬNOSTINUUDAI SOVEEDAI DEPUTAADAI KANDIDAAD NYXER D. NAMSARAAJEVA HUNGAGŞADAARAA UULZABA

Gaixamşagta uulzalga

Nojaabriin 20-noi yder Xiaagtiin garnizoonai hungagşad, Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaad, Staalinai neremzete kolxoozoi geşyyn, oordento nyxer Dariiima Zigziitovna Namsaraajeva gegşetei uulzaba.

Xiaagtiin otriaanai jixe klyyb soo Ulaan Aarmiin inag nyxer Staalinai portreed, myn Verxoovno Soveedai kandidaaduud S. Ivanoov ba O. J. Myytinai gegşedei portreeduud, xile saxigşa otriaadai soloto xynyydei portreeduud-tedenei dunda avtoriteetno, soloto pograniiçnig nyxer Zaraamenskiix gegşiin portreed bailsana.

Uulzalgiin suglaaji xiliin otriaadai naçaalьnig nyxer Jaxniin neebe. Nyxer Jaxniin bolboi, ene uulzalgiin gol zoriigo ba Xiaagtiin ookrug soo, myn tereenşelen byxe respyyblike soo hunguuliin kampaaniin jamaraar jabaza baihanai tuxai bogonixonoor medeesebe.

Verxoovno Soveedai kandidaad nyxer Namsaraajevaada tyryyşiin ygø ygteze, nyxer Namsaraajeva øørilngøø ygø soo byxii jabahan jabadalaa xeereze ygebe.

—Tanai naidalgii aldartaigaar xariuulxab geze nyxed hungagşad, taanarii naiduulnab. Busa deputaaduudtai negen xamta, ynete Staalinaigaa hurgahan jonoor oron ulasaa xytelelsexeb—geze nyxer Namsaraajeva ygejee dyyrgexedenь, Ulaan aarmiinxidai şangë „Uraa" terenei hyylşiin ygii byrxeebe.

Namsaraajevaagai oriin nyxer bolxo Kyraajeva Dolgor gegşe øøriingøø ygø soo, ny xer Namsaraajevaagai xehen tin jixe xydelmeri tuxai, Namsaraajevaagai baragdaşagyi jixe xyse ba eneergiin tuxai xelebe.

Enenei hyyleer zastaav ba podrazdeleeniin tyleelegşed udaa udaaguur tribyyn deere garza, øøhediingøø duuji nyxer Namsaraajevaagai kandidatuu rada bajartai ygere bainanaa medyylbe. Tanai kandidatuuriin tylee seregşedei dunda yrgen agitaaca jabuulxabdi geze tedener Namsaraajevaaji naiduulna.

Dagestaanai aradai Poeed Syleimaan Staalьski nygşebe

Maxaç-Kalaa, 23. (TASS). Mynøøder ygløøgyyr, Dagestaanai aradai poeed Syleimaan Staalьski bolbol, Aşaga-Staalь auulada naha baraba.

Dagestaan aradai poeed Syleimaan Staalьski

Soveed aradai erxim xybyyn, Dagestaan aradai poeed Syleimaan Staalьskiin 68 nahanai gaixamşag baidalii yxel tahalaa.

Syleimaan Staalьski bolbol Aşaga-Staalь auulada ygiitei Lezgiinei byle dotor tyrehen baina. Eseglingee nygşehenei hyyleer Syleimaan bolbol zol xubiaa bederxee Derbeent oşohon baina. Tende dyrben zil de batraag jabaad, jaaxaş argagyi bolxodoo øørilngøø tyrehen Aşaga-Staalь auulada daxin busaza jirehen baina. Udaanь Syleimaan bolbol Samarkaandiin tymer zamai depoodo xara xydelmerişeer xydelhen, Siirь-Darьjaa deegyyr moosto barihan, Bakuuda neeftiin yiledberinyyd deere xydelhen baina.

Syleimaan Staalьski 30 nahataidaa gerleed, tyrehen uuladaa zeeze oşohon baina. Θerlingøø garaar tendee nege bişiixan saakli barihan hen. Θerlin gazargyi baihan deerehee, xynde xydeldeg baigaa. Byleenenь olon boloo, xereglexe xeregselinş jixe boloo...

Syleimaan Staalьski bolbol zaluu jabaxahaa xolşo şyleg nairuuldag baigaa. Aradai poeedai tyryyşiin zoxiool xadaa zoorsk ygiiteinerei gaşuun xynde baidal tuxai xelehen, xaanai xara taşuurşadii ba niuur saxigşa myyllenyydii xoroloon naadalhan udxatai baihan baina. Esergyysen buruuşaahan yzel hanalaar dyyrenxei, tereenei duunuud bolbol nege auulahaa nygeededenь darii dariixan damzan taradag baihan baina.

Agu jixe Oktiaabriin revolyyce bolbol poeedai talaantii xygzyylxe yrgen erxe balaii neehen, øørlin tyrelxi aradta, øørlin socialiis Exe orondo zoriuulhan tereenei uran zoxiolooi yrgedxehen baina. Syleimaan bolbol gansal Soveed zasagai togtohonhoo xoişo gyised goolosooroo duuladag bolhon baina.

Syleimaan Staalьski bolbol øørilngøø erxim hain duunuudii azalşanai agu jixe voozdь nuud Leenin ba Staalinda, bolьşeviguudai paartida, paarti ba pravitelьstviin xytelberilegşedte ba manai ilagdaşagyi Ulaan Aarmida zoriuulahan baina.

Staalьski bolbol øørilngøø şylegyydei erinyydii paarti ba aradai daisadta—şooluulhan troock faşiis aluurşad, şpioonuud ba diversaantnuudta esergyy, kulaaguudta ba myllenyydte esergyy şiglyylhen baina. Staalьski bolbol ulam heremzetei baixii, bolьşeviguudai paarti ba araduudai agu jixe voozdь nyxer Staaliniii byri jixe inagaar toiroxii uriaalahan baina.

Byxii lezgiin arad Syleimaan Staalьskiin duuji duuldag. Byxii Soveed Sojuuz bolbol manai zolto byxii duuşii, gabijaata poeedii medexe ba tereende duratai baina.

Dagestaan aradai poeed bolbol bygedeniitiin anxaralaar xyrieelegdenxei baidag baina. Tereenei erxim zoxioolnuud bolbol SSSR-ei araduudai xeden olon xelenyyd deere xeblegdehen baina. Syleimaan Staalьski bolbol Dagestaan ASSR-ei pravitelьstvohoo persoonalьna peensi abdag hen. SSSR-ei pravitelьstvo bolbol Syleimaan Staalьskida deede xaira—Leeninei orden olgohon baina. Arad bolbol tereeniii SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaad bolgozo, tereende deede etigel xynde olgohon baina.

Nyxed Ignaatьjev, Cedeenova ba Myytinaagai tylee negen hanalaar duugaa ygexeebdi

Buriaad-Mongoloi xelxiee xolboonoi ypravleeniiin perevooduudai kontrooliin biyroogoi kolektiivai xydelmerilegsed bidener, nyxed: Semioon Deniisoviç Ignaatьjev, Gynsen Ajuuşeejevna Cedeenova gegşedii Ulaan-Ydiin goorodoi hunguuliin ookrug soo Verxoovno Soveedai deputaaduudai kandidaad bolon ballotiirovaluulxa zybşøølnyydee ygehenlinь medeze, myn Oolьga Jaakovlevna Myytina gegşii Irkyytsk-Çitiinskiin, hunguuliin№24 ookrughoo hun gagdaxa bolhondonь, hungagdagşa ede nyxedte xaluun bajarii xyrgeze, Leenin—Staalinai xeregte xizaarlaşagyi ynen şudarga, Exe oronoigoo erxim er xim xybyyd basagadii Verxoovno Soveedta hungaxa baihandaa bajartai øøhediingøø duuji gansaxan le edenerte ygexebdi geze medyylnebdi.

Kolektiivai daalgabariaar A. TIMOFEEJEV

USSR-ei Akadeemi Nauukiin prezideent Bogomoolec hungagşadtajaa uulzaba

Kiijev, 23. (TASS). Zavoodhurguuliin klyyb soo (Kaganooviçevsk rajoonai, hunguuliin uçaastog №3) USSR-ei Akadeemi Nauukiin prezideent Aleksaandr Aleksaandroviç Bogomoolec hungagşadtaigaa uulzaba. 60 nahatai Feodoroovski bolbol akadeemig Bogomoolecta xandaza xelebe:

—Bidener bolbol ta xadaa, azalşanai aşag tuhiin tylee baatarligaar temesexe baixat, ta xadaa manai øørin bajamad bolxo baixat geze naidamtaibdi.

Akadeemig Bogomoolec suglaan deere ygø xelebe:

—Bi eneexen ydernyyd soo jixel xyxiyytei jabanab, taanarai naidahan ene jixe xynde ba zol miniii zosoo jixe xydelgee.

. . . Olonitiin etigel naidabarihaa ylyy, tiime erxim xubi zol xynde baixagyi, ene etigel naidabariii xaruulxaa oroldoxob.

Suglaan bolbol araduudai voozdь nyxer Staalinda bajartai telegraama elьgeebe.

ZURAG DEERE: Nojaabriin 7-noi yder Moskvaagai Kraasno ploosçidь deere garxa geze nyxed Staalin, Moolotov, Andreejev, Kaganooviç, Dimiitrjev, Çyybarь, Mikojaan, Jesoov, Mezlauuk, Şkiriaatov ba Xryşøøv gegşed Kreemlьhee garxaa jabana.

(Sojuuz foto)

SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad, Muxar-Şiberei aimagai Xonxoloin MTS-ei soloto kombainioor nyxer

ALEKSEI FEOODOROVIÇ VARFOLOMEEJEVOI

tylөө duugaa yge e!

MANAI MTS-ei ERXIM KOMBAINIOOR

Nyxer Varfolomeejev Aleksei Feoodoroviç bolbol Muxar-Şiberei aimagai, Xaraşiberei somonoi „Pobediitelь" kolxoozoi geşyyn myn.

1935 ondo Çite goorodto kombainioornarai bogoni bolzoroi kyyrsii amzaltatai dyyrgeze jiremseeree manai MTS-te kombainioor bolzo xydelmerilehen baina. Өөriingөө medelde kombaain tuşaaza abxadaa Aleksei Feoodoroviç bolbol aixabtar xyxiyy baihan ba ene sloozno gegşiin maşiinada jaaxa argagyi duratai xandadagaa xaruulhan baixa jym.

1936 ondo Aleksei Feoodoroviç tyryyşiinxiee kombaain deere huuba. Nege kombaainiin sezoon soo tariaa xuriaaxa noormonь, Gazartariaalangai Arkomaadai togtoohonoi johoor, 180 gektaar baixadanь; nyx. Varfolomeejev 468 gektaar xuriaahan baigaa. 1937 ondo 487 gektaar xuriaaba.

Eneeneigee xazuugaar baha oroohо tariaagaa geexegyin ali bolxo xemzee abdag baigaa. Jyrenxii xelexede nyx. Varfolomeejev geeşe kolxoozoi xydelmeride argagyi şin nigtaar ba ynen zyrxennөө xandadag. Xaraxadaşni, tariaanai soxilgo deere, xer hainaar soxigdohiinь şalgaxiin tula soloomo uxaşalaad koolosuudiinь şimxelen baixa, ygeişhaa miaxiiniinь xliidxeed yzen baixa.

Varfolomeejevoi gar dooro xydelze baihan jamarş xadaa maşiina bolbol xydelmerigyi zogsoo geze ygei jym. Nyxer Varfolomeejevoi abza jabahan kombaainiin zvinoo bolbol, tereenei xelehen ygii ba zaahan zaabariii sag soonь, todo honoroor dyyrgedeg, uşaranь Aleksei Feoodoroviç xadaa zvinoogoo ton zybөөr xubaarilan emxidxedeg, tiigeed xen jyy xexe baihiinь todoor oilguulan xeleze ygedeg, eneegeeree sugtaa xydelze jabahan kolxooznigudaigaa dunda ovtoriteedtai bolhon baina.

Kombaainiingaa ulam hainaar ba bytөөseteigөөr azallaxiin tulada, nyx. Varfolomeejev өөriin iniciatiiv gargaza, tereendee tusgaar taaruulhan tergc zoxioozo şagtagalaad, jabuud dundanь oroohoo jyyleze abdag hen. Gadana, ydeşe yglөөnei byrenxiide haadgyi xydelmerilexe, tiigeed eneegeeree xydelmeriiin yderii nigtazaruulxiin uşaraa, kombaainadaa elektriiin galaar gerel zoxioozo xeed jabagşa hen.

1936 ondo, xabarai tarilgiin yje sooguur nyx. Varfolomeejev bolbol traaktorai zahabarida xydelmerilehen ba noormoo 150-180 proceent gyisedxeze jabadag baihan jym.

Nyxer Varfolomeejevta MTS-ei direekce jamar daabari ygedeg hem, tede bygedii bolzor soonь dutuugyi dyyrgedeg baigaa, mynөөş dyyrgedeg baina.

Iimede, Xonxoloin MTS-ei erxim staxaanovşa, kolxoozoi xeregte, Leenin — Staalinai paartiiin xeregte ynen zyrxenhөө oroldon jabaa, manai aradai naidamtai xybyyn bolxo nyxer Aleksei Feoodroviç Varfolomeejev gegşiin SSSR-ei Verxoovno Soveedai Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta debzyylegdehende bidener jixe xyxiyyn bajartai bainamdi.

Xonxoloin MTS-ei direekter — Soobolev.

Muxar-Şiberei aimag.

—◆—

Aleksei Feoodoroviç namaigaa buliaa

Bi nyxer Varfolomeejevtai nege kolxoozoi xyn bainab. Ene bolbol Muxar-Şiberei aimagai, Xaraşiberei „Pobediitelь" kolxooz myn bolno.

Bi 1932 onhoo eldeb maşiinanuudii xytèldeg bolzo exilee hem. Nyxer Varfolomeejev xadaa 1933 onhoo sloozno molotiilxodo azalladag bolhon jym. Mynөө xada bi mexaanig—şoofer bolood jabanab, Aleksei Feoodroviç kambainioor boloo.

Ugaa bolbol, xydөө azalai onihon teexnikete maşiina şudalxa talaar namaigaa buliza garaa geeşe. Kombainiooroor xydelmerilexedөө rekoordto noormonuudii xaruuldag baina.

Byri 1931 ondo kolxoozdoo sugtaa xydelmerilexedөө, Varfolomeejevii jixe berxe xydelmerişen geze hanagşa hen bi, teremni jabahaar bodoto xydelmerieeree өөriingөө şadabari ba dyrşelii xaruulhan baina.

Kolxooziinь xadaa Aleksei Feoodoroviçiin urgaza, erxim staxaanovşa—kombainioor bolhondo jixe duratai bainxai.

Xonxoloin MTS-ei mexaanig—şoofer—Konstantiin Klopkoov.

▽ ▽ ▽

ALEKSEI FEOODOROVIÇ VARFOLOMEEJEV

Nyxer Aleksei Feoodoroviç Varfolomeejevai tuxai xөөrexe jabadal bolbol kolxoozuudai debzelte tuxai xөөrelge myn bolxo baina. Jyyb gexede, Aleksei Feoodoroviç bolbol kolxooz dotor, kolxoozoi yiledberi deere xymyyzehen ba kolxoozno baiguulaltatai adali urgahan baixa jym.

Kolxoozdo oroxohoonь urdatee nyx. Varfolomeejevoi azahuudal bolbol, bişe bişe zuugaad mingaad ygeitei ba dunda şadaltai tariaaşanai azahuudal jamar baigaa hen be, tereendel adali baigaa.

1931 on. Aleksei Feoodroviç gertexineeree xamta kolxoozdo orobo. Kolxoozdo orohon tyryyşiin xojor zilde gy, 1933 on boltor zaluuxan kolxooznig Aleksei gedeg kolxoozdoo ene tere azalnuud deegyyr xydelmeri xeze jabahan baina. Kolxoozonь zil jirexe byri urgaza, xygzezel baina, zil jirexe byri kolxoozno azal deere eldeb janziin sloozno maşiinanuud oloşorozo baina.

Sloozno maşiinanuud Aleksei Feoodoroviçiin niydende xezee nahandanь xaragdaagyi, yzegdөөgyi baibaş haa, jixe dyte ba urinaar yzegdedeg baiba.

—Ede maşiinanuudii yzexe, şudalxada jaadag jym? Xyn tedeniii xyteleөd le jabana xajam. Miniii xyteldeg bolxodo jaaxa baigaab.— Geed nyx. Varfolomeejev hanadag bolbo.

Udanşgyi Muxar-Şiberei aimagai, Xonxolo tosxon deere maşiina-traaktorno staanca bii bolzo, sloozno molotiilko bolood traaktar metiin maşiinanuudta xydelmerilexe, dyitei ba zyrxetei, maşiinada duratai xynyydii kolxoozuudhaa sugluulba xa. Aleksei Feoodroviç olon jyyme bodolgyi, maşiniist bolxo xyseltei MTS-te oşobo.

Tyryylen sloozno molotiilkodo xydelmerilebe. Ene xydelmeridөө erxim şadabari ba dyrşelөө xaruulhanai tylөө traaktorta xydelmerilexe bolbo. Edebxi ba oroldolgo gargaad, xamag byxii çaastьnuudiinь daamai tesemgeigeer yzөөd, şudalaad baixada traaktorş xadaa yge duulastai baiba xa.

Aleksei Feoodoroviç gedeg traktoriist bolood, Xonxolo, Xaraşiber ba Sutai niitaguudaar toholig xyrehete gazarii tebxiise esxen jabana. Traaktorhaa halaxagyi, neteryy daa, biş ixanş jyymeneinь ebderee multaraa haanь, tere doronь zahazarxidag, noormoo ylyylen dyyrgedeg, zon nyxedeigөө dunda avtoriteedtai ba etigeltei, erxim traktoriist gyyldeg jababa.

Tiiheer baitaranь kombaain geze sloozno gegşiin agregaad-maşiina jirebe. Tereen deere xen xydelmerilelteib gexede, xamagai tyryyn nyxer Aleksei Varfolomeejev zoxistoi kandidaad baihan. MTS-ei direekce Alekseiji hain medexe baihan xoinoo, 1935 ondo Çite goorodto bolhon kombainioornuudai kyyrsede elьgeehen baina. Kyyrsenş bogonixon bolzoroi baihan, tiigebeş Aleksei Feoodroviç bolbol tende jyy yzeze garxa baihan byxiiji zorigtoigoor ba xanamzataigaar yzeze, şudalza garba.

Kombainioor bolbo gehen ynemşelgetei, nyx. Varfolomeejev kyyrsehee busaza jiremseeree sloozno gegşiin maşiina—kombaain deeree huugaad kolxoozno tariaa xuriaaza orobo. Aleksein gar doro jabahan kombaain, xediiş erxe baigaa haa, yge duulastai jababa. Noormiin johoor yder soo 8 gektaar tariaa xuriaaxa baihan aad, nyx. Varfolomeejev yder soo 18, 20, 25 ba zarimdaa ajaar 30 gektaar xyrter xuriaadag baiba.

1937 ondo nyx. Varfolomeejev 180 gektaar xuriaaxa tysebtei aad, 487 gektaar xuriaagaa. Aleksei Feoodroviç gansaxan өөriingөө MTS deere bişe, byxii respyyblike soo suuta kombainioor bólzo, xydөө azalai xyndete xyn—staxaanovşa bolhon baina. MTS-ei xydelmerişed, tere bagai kolxoozuudai kolxoozniguud nyx. Varfolomeejevta jixe duratai, tereenee xyndeldeg, tereegeer omogorxodog baina. Enenь zyb, jyyb gexede, azaldaa erxim zişee xaruulhan xyn, xenş xadaa xamaagyi, manai orondo xyndetei xyn gegdedeg, aradai inag boldog zanşaltai baina xajambiibdi.

Bidener, Aleksei Feoodoroviçiin masterskoi soogoo xydelze baitaranь orozo jireebdi. Huuza baitaraa bidenei orozo jirexede, urin niydөөrөө enieebxilen xaraad, bodozo manaar mendeşeleldeheneigee hyyleer, bidenei hurhan asuudalda xariuusaxa zuuraa, өөr tuxaigaa xөөrene. Ene xөөrehen xөөrөөjiinь duulza huuxada, ene xynei maşiinatai jixe tanil, maşiinada jixe meexei, kolxoozno baiguulaltada, kolxoozniguudai şanga şadaltai ba kylьtyyrne azahuudaltai bolxiinь tylөө bejee gamnangyi, şuud temesedeg ba Leenin—Staalinai paartida, araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda ynen zyrxenhөө inag duratai baihaniinь eli medegdene.

Mynөө nyxerAleksei Feoodoroviç Varfolomeejev Xonxoloin MTS-ei maşiina-traaktorai masterskoido, elektro-denaamiin zahabarida xydelmerilene. Endeş xydelmerilexedөө nyx. Varfolomeejev zişeete hainaar xydelmerildeg baina.

Kolxoozno azalai erxim staxaanovşa, manai soloto kombainioor, manai Exe oronoi erxim naidabaritai xybyydei negen - nyxer Aleksei Feood roviç Varfolomeejev geeşe SSSR-ei Verxoovno Sovee-dai deputaad bolomoor kandidaad myn, tereenei tylөө duugaa ygeje bygedөөrөө, nyxed, hungagşad!

D. Damdinai.

ZURAG DEERE: goorodoi zooniin „Kominteern" kolxoozoi polivood brigaada deere miiting bolzo, tereen deere hungalta tuxai asuudal xelseze baina. (Çernoovoi foto)

DYRŞELHӨӨ XUBAALDADAG, HAIN NYXER MYN

Aleksei Feoodoroviçitai 1933 onhoo xoişo Xonxoloin MTS-te xydelmerilenebdi. Tiixede bi tereentei hain tanilsahan, medexe bolhon bainab.

Nyxer Varfolomeejev tyryylen sloozno molotiilkodo xydelmeriledeg baihanaa, udaanь traktoriist bolhon baina. Molotiilkodoş ba traaktortaş xydelmerileze jabaxadaa өөriingөө şadabariii xaruulza, sloozno maşiinatai tyrgen tanilsadag, maşiinadaa ximagatai narinaar xandadag baihan deereheenь, tus MTS-ei direekce bolbol Varfolomeejevii 1935 ondo kyyrsede elьgeehen baixa jym.

Kyyrsejee ton hain dyyrgeze, kombainioor bolhon nere abaad jiremseeree, 1936 ondo kombaain tuşaaza abaad, xydelmerilen gexedee erxim zişee xaruulza, sezoon soo 468 gektaar tariaa xuriaahan baina. Bişe kombaainanuudanь iimeer noormoo dyyrgeegyi baihan.

1937 onoi xabar nyx. Varfolomeejev mexaanig bolood, brigaadanuudii zaiza jabagşa hen. Tiixede bi bolbol traaktorno brigaadiin brigadiir jabaab. Nyxer Varfolomeejev manai brigaadada jireed, traaktornuudai dutuu dundiinь zahaza ygexehөө gadana, xaişan geed maşiinaa gamtaigaar abza jabaxa tuxai todorxoi zaabari ygedeg, traaktorai çaastьnuudii xysed asaraza ygedeg hen.

Nyxer Varfolomeejev bolbol өөriingөө dyrşelii nyxedtөө damzuulxa geze oroldodog, jixe hain nyxer myn. Zişeete xydelmeriiin tylөө MTS-ei direekceer xedentaa şagnagdahan baixa.

Kolxoozoi bexizexe xeregte, kolxoozniguudai şanga şadaltai bolxiin tylөө ynen zyrxenhөө oroldodog xyn—Aleksei Feoodoroviç myn.

Xonxoloin MTS-ei traaktorno brigaadiin brigadiir Legden Cerenei

—◆—

Nyxer Varfolomeejevai tylөө duugaa ygexeb

Bi nyxer Varfolomeejev Aleksei Feoodoroviçii 1935 onhoo xoişo medexe bainab. Kombainiooroor xydelmerilexehөө gadana, 1935-36 onuudta baha zahabari deere xydelmeriledeg baigaa hen.

Tiixede, discipliinee narin saxidag, sug xydelze baihan nyxedeigөө dunda hain zişee xododoo yzyylze jabadag xyn geze azaglagşa hem.

Zahabari yiledxe tysebөө yder byxende 50, 60 ba 70 proceent ylyy gartar dyyrgegşe hen. 1936 onoi zuun, xuriaalgiin yşөө exileedyi baixada, nyxer Varfolomeejev „ÇTZ" traaktoraar gazar xaxalhan baina. Tiin bogonixon sag soo 473 gektaar xaxalaad, 2350 kilograam goriuuçi ximagadhan baigaa.

Xamar bolxodonь kombaain deere huugaad, kolxoozoi tariaalan deere gardag hen. Ene jabaxadaa ydersoogoo 8 gektaar tariaa xuriaaxa noormotoi baihanhaa, terenee xodo ylyy gartar dyyrgedeg, zarimdaa yder soo 25-30 gektaar xyrter xuriaadag baigaa.

Myn baha nege xedii sag soo mexaanig bolood, brigaadanuudii zaiza jabaa. Ene jabaxa soogoo, traaktornuud negeş minyyte soo by haatahai geze, өөriingөө xamag byxii şadabari dyrşelөө xereglen, maşiniistnarta jixexen tuha ygedeg hen.

Gadana, nyxer Varfolomeejev xadaa azal deeree өөriingөө staxaanovşa xydelmeriiin xazuugaar niitiin—poliitikan xydelmeride edebxitei xabaadalsadag aktiviist myn.

Nyxer Aleksei Feoodoroviç Varfolomeejev SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai xyndete nere nerelyylze şadaxaar, etigelei nyxer myn.

Xonxoloin MTS-ei bugaalter—Draakin.

VERXOOVNO SOVEEDAI DEPUTAAD BOLOMOOR KANDIDAAD

Nyxer Aleksei Feoodroviç Varfolomeejevtai 1933 onhoo xoişo xamta xydelөөbdi. 1933 ondo Aleksei Feoodroviçiin molotiilkodo xydelmeriledeg jabaxadanь, bi tariaa soxilgiin brigadiir jabaa hem.

Nyxer Varfolomeejev tiixedeş ba tereenhee xoişoş xadaa sug xydelmeriieze jabahan nyxedeigөө dunda erxim zişee xaruulza, өөriingөө medehen, oilgohon tediiji nyxedtөө zaaza jabadag baina.

Nyx. Varfolomeejev bolbol kolxoozno baiguulaltiin xeregte, Leenin—Staalinai paartiiin xeregte bejee ygehen, ynexөөr paartin bişe bolьşeviig myn. Iimel xyniii bidener SSSR-eiVerxoovno Soveedai deputaadta hungaxa johotoibdi.

Minii hanaxada, gansa minjiş bişe, MTS-ei byxii xydelmerişedei, kolxoozniguudai hanal xadaa, nyxer Aleksei Feoodoroviç—Verxoovno Soveedai deputaad bolomoor kandidaad myn baina.

Xonxoloin MTS-ei traaktorno brigaadiin brigadiir—Peetr Ivanoov.

Aƶalşad bolbol Leenin—Staalinai xeregte esestee xyrter bejee ygehen, manai socialiis Exe oronoi erxim şudarguu xybyydte ɵɵhediingɵɵ duunuudii ygexe baina!

STAALINSK hunguuliiin ookrug

Nojaabriiin 24- nei yder niislelei Staalinsk ookrugai hungagşad—Bayymansk rajoonai aƶalşanai hungaltiin urda teexi miiting bolbo. BK (b) Paartiiin Bayymansk rajoonai komiteedai sekretaarь nyxer Gyytin miitengii neebe.

Maarkovagai neremƶete faabrikiin emegtei xydelmerişen Kydamaasova yge xelebe:

—Bidener bolbol araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda ɵɵriingɵɵ inag baihii xaruulxiin tulada ba tereenei tylɵɵ duugaa ygexebdi geƶe xelexiin tulada ende suglaraabdi.

—Bi mynɵɵ 59 nahataib. Yiledberiiin oronuud deere dyşen ƶil xydelƶe jabanab. Xaanta zasagai yjede fabrikaantnuud ba kapitaliistnuudai bideniii daralan mylzeƶe baihan, tere buzagai baidalii duragyiten hanaxaar baina. Mynɵɵ bidener gaixamşag baidalaar bainabdi. Ene gaixamşag baidalii nyxer Staalin bidende olgoo, amaraxa, aƶal xexe, erdem huraxa, ytelhen nahandaa tedxyylxe—ede aguu jixe erxenyydii Staalin bidende olgoo. (Nerjeme aplodismeent).

—Bi bolbol, SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadta debƶyylhen manai kandidaad—nyxer Staalinai tylɵɵ duugaa ygexii urialnab. Bidener bolbol Nacionaalьnostinuudai Soveedta nyxer Bylgaaniniii hungaxabdi. Bi tereeni nain medeneb, bi dyrben ƶil soo Mossoveedai geşyyn baigaab. Bidenei tereende oşoƶo xandaxada, manaar debƶyylegdemel Bylgaanin xodo jixe anxaraltaigaa? xandadag hen. Bidener bolbol Bylgaaninai tylɵɵ bygede duugaa ygexebdi.

Miitinge deere myn hungagşad—Spiriakoov, xydelmerişen, komsomool Meenkina gegşed yge xelee. Moskvaagai goorodoi hunguuliiin ookrug deere, Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadta debƶyylegdehen kandidaad— RSFSR- ei Arkomsoveedai tyryylegşe N.A. Bylgaanin bolbol nerjeme aplodismeenteer ugtuulan yge xelebe. Myn Moskvaagai bolьşeviiguudai xytelberilegşe nyxer N.S. Xryşçoov jixe todo yge xelehen baina.

Hungagşad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedta debƶyylhen ɵɵhediin kandidaad—araduudai voozdь nyxer Staalinda bajarai bişeg elьgeebe. (TASS).

○ ○ ○

Leeningraadai Kiirovsk ba Leeninsk rajoonuudai hungagşadai hungaltiin urda teexi suglaan

Leeningraad, 22. (TASS). Mynɵɵder Leeningraadai Kiirovsk ba Leeninsk rajoonuudai 1300 hungagşad bolbol Leeningraad goorodoi hunguuliiin ookrug deere registraacalagdahan, Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad — SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe Mixaiil Ivaanoviç Kaliinintai uulƶaba.

Ene suglaan deere xydelmerişen, pedagooguud, inƶeneernyyd ba albaxaagşad ygenyydii xelebe. Edener bolbol socialiizmai oronoi helgegdeşegyi prezideent, aguu jixe Staalinai soraatnig, nyxer Kaliininai tylɵɵ ɵɵhediingɵɵ duuji ygexii uriaalhan baina. Kaliinin bolbol socialiizmai baiguulaltada Leeningraadai tyrbilgyi jixe yyrge eƶeldegii temdeglehen ba bolьşeviizmai aldarta revoliycioonno tradiicii Leeninei goorodoi xydelmerişenei nariaar xadagalaƶa baihaniii temdeglebe.

Nyxer Kaliininai yge bolbol nerjeme aplodismeentaar xedendaa tahaldahan baina.

Mixaiil Ivaanoviçiin yge xelehenei hyyleer, suglaanda xabaadagşad bolbol aradai voozdь nyxer Staaliniii xyndelhen, tereenei soraatniguudai negen—nyxer Kaliiniiniii xyndelhen nerjeme ovaaca xebe.

Suglaan bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin yder M.I. Kaliininai tylɵɵ ɵɵhediingɵɵ duuji ygexii uriƶa, Leeninei goorodoi byxii hungagşadta xandaba.

▽ ▽ ▽

Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad nyxer MIXAIIL IVAANOVIÇ KALIININAI yge

Nyxed, bi ba Leeningraadai miniii hungagşad xojoroi xoorondoxi xarilsaan bolbol jyriin yge nairuulaƶa xelexenь berxetei iime xaraaktertai baina. Xynei ɵɵriingɵɵ oiriin tanilnuudtai, tyrelxidtei uulƶaagyi baitaraa uulƶahan şingi bujuu, uulƶaxalaaraa olon yge xelexe duratai aad, yge olƶo jadahan şingi bolood bainab. (**Nerjeme ovaaca**).

Soveed Sojuuzai graaƶdanguudai, ilangajaa Soveed Sojuuzai xydelmerişen, aƶalşan oloniitiin poliitikon ojuun mederelde Leeningraad bolbol ton jixe huuri eƶelene. Leeningraad bolbol aguu jixe Soveed Sojuuzai xojordoxi niislel bolno. Leeningraad bolbol jixe indystriaalьna ceentr bolno. Leeningraadta proletariaadai revoliycioonno sedxil bodol delgeren garhan baina. Leeningraadsk proletariaad aguu jixe revoliycioonno gabijaaji bejedee daaƶa jabahan baina. Bi xadaa, revoliycioonno Leeningraadai şanarii byxeli xaxad yder soo tooloxo bainab, ede şanar byxen xadaa ton jixe deede sentei baina.

Bi edeen deere yşɵɵ negii nemexeer baina, ene xadaa, Leeningraad bolbol miniii ton tyrel goorod bolxo baina. (**Nerjeme ovaaca**).

Eneen deerehee Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaadta debƶyylhen baina, ene zol xubiiin tylɵɵ bi ujalgataib. Leeningraadsk proletariaadai revoliycioonno şanarii bejedee xadagalaxab geƶe xelexemni gol şuxala ba gol yndehen bolxo baina geƶe bi toolonob (**Nerjeme aplodismeent**) Leeningraad namda oiroxon, namda tyrel baina. Anxanda bi niuusaar jaaƶa Peterbyyrge jirehenee hanaƶa bainab: jamarş haa muu orşombaidalai toxiooldoo haa, Peterbyyrge jirexede deerel şingi baidag hen. Xerbee Leeningraad namda oiroxon, tyrel, xyndete baigaa bolonь, bi xadaa, Kiirovsk rajoon tuxai yndehe barin xeleƶe şadaxa bainab. (**Aplodismeent**).

Jyyb gexede Kiirovsk rajoondo miniii ynen bodoto baidal exilhen baina. Kiirovsk zavoodai xydelmerişenei dunda revoliycioonno bolьşeviig yzel surtal namda bii bolƶo, bexiƶeƶe, baiguulagdaƶa exilhen baina. Kiirovsk zavoodai xydelmerişenei dunda emxidxelge, propagaanda, agitaaca jabuulxa dyrşel şadabari namda tyrehen, ysehen ba bexiƶehen baina. Proletariaad bolbol gansal temesexe bişe, myn ƶaalhaa ilaxa johotoi gehen iime omog sedxil egeel tyryyn Kiirovsk rajoonoi xydelmerişenei dunda namda bii bolon garhan baina. (**Nerjeme aplodismeent**).

Egeel iimehee, proletariaadai ideaalai tylɵɵ temesexe temeselei revoliycioonno zam deere miniii garxa jabadalda tuhalhan, Leeningraadai xydelmerişende, Kiirovsk rajoonai xydelmerişende ɵɵriingɵɵ byri ba byri tonş ujalgataib geƶe toolonob. Egeel iimehee, Leeningraadsk xydelmerişen Leeningraadsk xydelmerişen angi miniii niydende, miniii ojuun mederelde byri ba byri tonş deede xemƶeede baina. Manai xydelmeri baaxan byleg xydelmerişenei xydelmeri demii halaagyi baina, Kiirovsk hunguuliiin ookrugai ɵɵriingɵɵ emegtei xydelmerişen nyxer Smirnoovaji Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaad bolgon demƶeeƶe baigaa suglaan deere bi mynɵɵ xabaadaƶa bainab geƶe mynɵɵ ton xanangıaar medereƶe bainab. (**Aplodismeent**). Ene xadaa ton jixe dabalta geeşe geƶe toolonob. Ene xadaa—aguu jixe ilalta geeşe, nyxedyyd, (**Aplodismeent**).

Manai aguu jixe ilaltanuud bidende tyrbilgyi jixe xangalta olgoƶo baina. Egeel iigeƶe xeleƶe bolno:

—Kiirovsk xybyyd urdanь muul bişe xydelmerilɵɵ hen, mynɵɵş hain xydelmerilene. (**Aplodismeent**).

Soveed Sojuuzai proletariaadai urda jamarnuud zorilgonuud bainab gehen tuxai olon le jyyme xeleƶe bolxoor baina. Ede zorilgonuud tyrbilgyi jixenyyd, ede tiimel xyngen zorilgonuud bişe. Soveed Sojuuzai gansaxan la socialiis oron bolotor edener xynde berxe baixa baina. Bidenei kapitaliis gyrenyydei xyrieelge soo baigaa sagta edener xynde berxe baixa baina. Ede zorilgonuud bolbol tyrbilgyi jixe byteele proletaarsk xysenyydii xygƶyylxe ton jixe şanga xydel meriii bidenhee yşɵɵ mynɵɵ eriƶe baina, bodoxodo, proletariaadhaa yşɵɵş erixe baixa.

Xydelmerişen angiiin tylɵɵ temesexe temeselde Leeningraadsk proletaarьnar bolbol xeƶee byxendee tyryyşiin poziicanuud deere jabadag hen geƶe ene ɵɵhediingɵɵ doriuun daruu zangaaraa baiƶa xeleƶe şadaxabdi geƶe hananab. Ede poziicanuudii saxin xadagalaxa xeregtei. (**Aplodismeent**). Kiirovks rajoon bolbol ede poziicanuud deere temesexe baixa geƶe hananab. (**Nerjeme ovaaca**).

Nyxedyyd, komuniizm bolbol xydelmerişen angiiin baidal ba temeselii gynzgii udxaar bajaƶuulnan, dyyrgehen baina. Nahanai xynde berxe zam yngergehen xyn geeşe geƶe nam tuşaa xelsexedenь,—ene namda zoxid bişe baina, eneeni neeree xeleneb. (**Enee den**). Xerbee komuniis yzel surtalii xynei, şudalan oilgoo xada, ene yzel surtal tereenei baidalii bahal iime bajalig udxaar dyyrgedeg baina, ene baidalai ton xynde berxeer xaragdaaş haanь, bajalig şingieer hanagdaxa baina, ynendɵɵ,—baidalaigaa ton xynde berxe yjede, baidalaa xiƶaargyi hain geƶe ɵɵrɵɵ hanaxa jyymeş. (**Nerjeme aplodismeent**).

Miniii nahanai byxii istoori, ynendɵɵ xydelmerişen angiiin byxii istoori bolbol, bidener xadaa, Leenin, Staalinai xytelberi doro aƶahuuban ba temesehen bainabdi gehen jabadalda baina. (**Nerjeme aplodismeent**).

Verxoovno Soveedai kandidaad bi taanarta, miniii hungagşadta jyy naiduulƶa şadaxa baina geeşeb. Nyxedyyd, komuniizmiin tylɵɵ amƶaltatai temesexe geƶe hananab—ene xadaa Staalinai xoinohoo dagaad jabaxa gehen udatai baina. (**Nerjeme ovaaca**). Egeel ene xadaa miniii xaraalhan zam geeşe, ene zamaar bi uragşaa jabaxab. (**Nerjeme aplodismeent**). Komuniizmiin tylɵɵ xen xiƶaargyi temeseneb, tereenei tylɵɵ taanar duugaa ygegtii. **Nerjeme aplodismeent,** bygede bodono, „uraa xaşxaraan duuldana. Huurihaa abiaanuud: Byxesojuuzai staarosta Kaliinin mandatugai, Uraa. Manai deputaad nyxer Kaliininda, Uraa! Manai aldarta Staalinda, Uraa. Aguu jixe Staalinai soraatnig nyxer Kaliinin mandatugai, Uraa).

Nyxer Kaliinin (preziidiymhee).—Nyxer Staalinai tylɵɵ, araduudai voozdiiin tylɵɵ, komuniizmai ilalta teeşe xydelmerişen angiii xen xytelneb, tereenei tylɵɵ, Uraa. („**Uraa**“ **xaşxaran, aplodismeent, ovaaca**).

MOOLOTOVSK hunguuliiin ookrug

Moskvaa, 23. (TASS). Ysegelder Moolotovsk hunguuliiin ookrugai 120 garan mingan hungagşad Lefortoov paark soo bolxo miitingede suglaraa.

BK (b) Paartiiin Pervomajin raikoomai sekretaarь Gybeenko miitingii neeƶe, xelehenii nь:

— Moolotovsk hunguuliiin ookrug deere Sojuuzai Soveedta ballotiirovaluulxa zybşɵɵrelɵɵ ygeheneinь tylɵɵ manai xaluun bajarii Viaçeslaav Mixailoviç Moolotovto sexe damƶuulxii ende baigşa Xryşçoovto xandaa xadaa, ende suglaragşadai hanalii xaruulxab geƶe bi hananab.

Suglagşad ene ygii nerjeme ovaacaar xariuulba.

Ende yge xelehen, „Seerp ba Moolot“ zavoodai maaster Tataarinovai medyylxenь:

-- Bidener bolbol aƶalşa xyn tyreltenei aguu jixe voozdь nyxer Staalinai SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai tyryyşiin kandidaad baixii xysenebdi.

Bidener bolbol aradai erxim xybyyn, nyxer Staalinai oiriin soraatnig—Viaçeslaav Mixailoviç Moolotovai manai ookrughoo SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai kandidaad baixiinь xysenebdi.

Bidener bolbol Staalinai şabi nyxer Bylgaaninai Nasionaalьnostinuudai Soveedai deputaadai kandidaad baixiinь xysenebdi.

Ene miiting deere yge xelegşed—Klaara Ceetkinei neremƶete faabrikiin emegtei xydelmerişen Tamaara Cvetkoova, Kyibeşevei neremƶete vojeenno - texniis Akadeemiiin huragşa Yysov, gerei eƶen exener Şiilova gegşed nyxer Tataarinovai medyylgii haişaan demƶebe.

Tedenei udaa yge xelehen nyxer Bylgaanin bolbol suglaragşadta ɵɵriin bajarii xyrgebe.

Ende suglaragşadai nerjeme ovaaca doro nyxer Staalinda elьgeexe amarşalalgiin bişeg abba. Moolotovsk ookrugai hungagşad bolbol ɵɵriingɵɵ rezoliyyce soo Sojuuzai Soveedai deputaadta debƶyylhen ɵɵhediin kandidaad nyxer Moolotovto bajar xyrgehen ba Nacionaalьnostinuudai Soveedai deputaadta debƶyylhen ɵɵhediin kandidaad Bylgaaniniii amarşalhan baina.

○ ○ ○

Viiborgsk rajoonai hungagşadai suglaan

Leeningraad, 23. (TASS). Mynɵɵ yder Viiborgsk ba Krasnogvardeisk rajoonuudai xojor minga garan hungagşadai miiting bolbo.

Preziidiym deere nyxer M.I. Kaliininai garxada, nerjeme ovaacanuud bolƶo, „xuuşan viiborgsk xydelmerişen, xydelmerişen- tariaaşanai preziideent Mixaiil Ivaanoviç Kaliinin mandatugai“ gehen aviaanuud garna.

OGPY- gei neremƶete, Staalinai neremƶete, Eengelьsiin neremƶete, „Kraasnii Viiborgsk“ ba busad zavooduudai tylɵɵlegşed bolbol Nacionaalьnostinuudai deputaadta debƶyylegdehen nyxer Kaliininai kandidatuuriin tylɵɵ duugaa ygexii uriaalhan uriaalaar yge xelebe.

Udaanь nyxer M.I. Kaliinin bolbol aplodismeenteer xeden udaa tahalduulagdahan yge xelebe.

Suglaanda xabaadagşad bolbol araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda amarşalgiin bişeg elьgeebe.

Suglaanda xabaadagşad bolbol, nojaabriiin 22-to bolhon, Kiirovsk ba Leeninsk rajoonuudai hungagşadai suglaan deere abtahan xandaxa bişegte negen duugaar niilene. Eneen dotor Leeningraadai aƶalşan bolbol Mixaiil Ivaanoviç Kaliininai tylɵɵ duugaa ygexii uriaalhan baina.

HUNGAGŞADAI ETIGEL XYNDII YNEN AƵALAAR XARIUULXAB

Lodeino-Poolьsk rajoonai hungaltiin urda teexi suglaan deere hurgagşa Geoorgi Ivaanoviç Spirkoovai xelehen yge (Leeningraadai moƶo)

Soveeduudai oronoi Verxoovno oorganai kandidaad baixa geeşe jixe zol xynde baina. Manai Exe oronoi ynen xybyydii oroldolgotoigoor ba anxaraltaigaar xymyyƶyylegşe aldarta komuniis paartida ba araduudai aguu jixe voozdь—nyxer Staalinda ene zol xyndii egeel tyryyn xabaaduulnab.

Manai oron ali zerge urgaa geeşeb geƶe xaruulxiin tulada, revoliyyciin urda teexi xaranxii baidalii hanaxa xeregtei.

1913 ondo Peterbyyrgede aradai gegeerelei talaar xorin yderei xural zarlagdaa hen. Eneende 6200 hurgagşad jirehen baina. Eneenei gargaşada xaan bolbol 5 mingan tyxerig homolhon baina, ene xadaa xynde yderei 10 myngen xyrtexe baigaa. Hungagşadai negen ene xural deere iigeƶe xelehen baina:

—Miniii hurguuliiin talamai —81 kvadraatna arşam, eneen soo 78 huragşad huralsana. . . .

Mynɵɵ ɵɵriigɵɵ toiruulaad xaraad yzegtii, baidalnai jamar jixeer xubilaa geeşeb geƶe xaraxat. Manai hunguuliiin ookrugai ceentrte—Lodeisk Poolьsk goorodto—hurguulinuudta ton erxim gernyyd tabigdahan baina. Manai rajoondo taba zurgaa mingan xyyged huralsana. Goorod deere pedagogiis yçiilişi, medesiinsk yçiilişe, mixaniis teexnikym, xojor FZY hurguulinuud, kolxoozno zaluuşuudai hurguuli bii Ene ƶilde aradai gegeerelei biydƶeed gansal aradai gegeerelei rajoonai xeltesei şugamaar 4700 mingan tyxerig bolhon baina.

Soveed hurgagşa—manai orondo ton xyndetei xyn bolxo baina.

Ƶişeelxede—bi, paartin bişe hurgagşa geeşeb, jixe salin xylehe abanab, kvartiiraar xangagdanxaib, basagamni pedagogiis yçiilişede hurana, stipieendi abadag. Namai xeden udaa şagnaa hen. Bi xeden udaa Sojuuzai kyroortnuudaar amarhan bainab.

Manai oron gaixamşag ba yrgen jixe. Manai oron xysen tygelder oron, tyryy teexnikiin oron boloo. Manai ilaltanuud tyrbilgyi jixe. Ede xadaa —troocko-buxaarintanai bandiiduudtai xair nairgyi temesen, manai oroniii komuniizm teeşe xytelhen ba eneenheeş xoişo xytelexe, Leenin—Staalinai paartiiin gaixamşag xytelberiiin rezylьtaad geeşe. Manai ilaltanuud oron ulasaimnai altan kniigede—aguu jixe Staalinaar zoxioogdohon Konstituuca soo bişegdenxei.

Nyxedyyd! Bi bolbol namda etigehen etigel xyndiin tylɵɵ ynen zyrxenei bajar xyrgeneb, eneeniii manai Exe oronoi aşagai tylɵɵ ynen aƶalaar xariuulxab geƶe naiduulnab.

SSSR ei araduudai ba byxii delxein aƶalşanai voozdь—Ioosif Vissarioonoviç Staalinda aldar solo!(Nyxer Staaliniii xyndelhen nerjeme aplodismeent).

ZURAG DEERE: Nojaabriiin 7-do Moskvaada bolhon demonstraacada xabaadagşadai koloonno. (Sojuuzfoto).

Taşkeentsk—Leeninsk hunguuliiin ookrug

Taşkeent, 23. (TASS). Taşkeentsk—Leeninsk hunguuliiin ookrugai aƶalşan Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaad —aguu jixe Staalinai oiriin soraatnig Laazarь Moiseejeviç Kaganooviçiin tylɵɵ duugaa ygexee beledxeƶe baina.

Arbadaxi hunguuliiin uçaastog deere zaluu hungagşadai suglaan boloo. Zaluuşuud bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadta debƶyylegdehen ɵɵriingɵɵ kandidaad tuxai ygenyydii xelebe.

Rezoliyyce dotoroo zaluu hungagşadai medyylxenь:

—Bidener bolbol manai kandidaad—aguu jixe Staalinai oiriin soraatnig Laazarь Moiseejeviç Kaganooviçiin tylɵɵ bygede duugaa ygexebdi: Bidener staxaanovsk dekaadnigta orolsoxii ba hungaltiin yderii şine staxaanovsk rekoordnuudaar ugtaxii Taşkeentck—Leeninsk hunguuliiin ookrugai zaluuşuudii uriaalnabdi.

○ ○ ○

Staalinsk rajoonai hungagşadai miiting

Nojaabriiin 24-nei yder, Staalinsk hunguuliiin ookrugta orohon, Staalinsk rajoonai hungagşad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltada zoriuulagdahan miitingde suglaraba. 80 garan mingan xyn „Kraasnaja zvezdaa“ Stadioonoor dyyrenxei.

BK (b) Paartiiin Staalinsk raikoomai sekretaarь nyxer Sigaal miitingii neebe.

Kaganooviçiin neremƶete Proƶeektorno zavoodai staxaanovka Aanna Vasiilьjevna Paavlova, mastiaƶaart zavoodai staxaanovşa sleesarь Faavel Feoodoroviç Zoolotov gegşed ɵɵhediingɵɵ esege, tanil ba bagşa, araduudai aguu jixe voozdь nyxer Staalinda xiƶaargyi inag baihanaa xaruulhan ygenyydii xelebe.

Miitinge deere xelehen nyxer Bylgaaninai yge ton jixe anxaraltaigaar duuldahan baina.

Udaanь, Moskvaagai bolьşeviiguudai xytelberilegşe nyxer Xryşoov yge xelee.

Miitingede xabaadagşad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai tyryyşiin kandidaad—Ioosif Vissarioonoviç Staalinda bajarai bişeg elьgeebe. (TASS).

SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaxa hungaltiin beledxel

XELSEED LE XEREG DEERENЬ BYTƟƟNEGYI

(Xori)

Aşangiin 26-daxi uçaastagai hunguuliiin komiisanuud bolbol hunguuliiin beledxelii muusa jabuulza baina. Ene uçaastagtanь 319 hungagşad bii, tedeneigee spiisegyydii nojaabriiin 11-ei yder xadahanşhaanь oloniite hungagşadainь zyghee eldeb medyylge oroxo jyyme ygei baina. Tiime xadaa alduu endyygyigeer hungagşadaingaa spiisegyydii bultiinь zyb xezerxioo jym bezedaa geze hanaxada, tiime bişe baina.

Jyyb gexede, spiisegyydiinь somonoi soveed soo xadaatai baixadanь, tende xynş jabaxagyi, joho dyyrgexe gehen şingi baixa jym. Zişeelxede, Namzalmaa geze nerii Nansalmaa, Dagbiin gexiin orondo Dambiin geze bişegdehen baixa jym.

Tiigeed, hunguuliiin komiisanuud 6 xyn aad le bultadaa xydelmerilnegyi, gansal tyryylegşenь Naidanai gegşe xydelee bolno. Ivanoov, Rinçenei, Regzenei, Cebegei ba Ciibikova gegşediinь ene hunguuliingaa xydelmeri tuxai jyrdeeş hanaagaa zobonogyi. Komiisanuudiinь mynee xyrter bultadaa suglarza xexe xydelmeriee xelseegyi.

Hunguuli yngergexe bairanь belen boloogyi, nege bagaşag gersoo tahalganuudii xexe nanaatail aad, terenь jyrdee uragşaa jabanagyi, nege ybegen yder byri xabtagai xiyreedeze, xaruuldaza baixa jym, terenь gazar xoroonogyi daa. Baha hungagşadai xylieeze baixa geriinь oirooş xyrteegyi xyxe zada jyyme baina. Hunguuliii yngergexe ger bairii seberxeneer, haruulxan. loozung bolood voozdьnuudai zuraguudaar şimehen, şatar, doibod, billiaard g. m. jyymenyydii emxidxexe geze baiza yninhee xoişo gojoor xelseed le xereg deerenь byteenegyi.

Ene uçaastagai hungagşadai dunda Konstituuca ba hunguuliin xuuliii oilguulxa agitaacan xydelmeri muu jabana. Zişeelxede, ene somonoi Leeninei neremzete kolxoozoi ceentr deere zybxen hajal exilze, hunguuliiin xuuliii exinheenь orozo baina. Ene somon soonь 6 agitaatornuud bii. Tiigeed, tedenereinь zarimanь, agitaator baixahaa baitagai, eertenь agitaaca haisaxan jabuulxaar xynyyd baixa jym.

Zişeelxede, Zalsanai R. geze nege agitaator „Internacionaal, kolxooz deere bii. Terenь xaişan geed agitaaca jabuulnab gexede, xeden xynyydii sugluulzarxiood le hunguuliiin xuuliiin exinheenь unşaxa jymdaa. Unşan gexedee hanaa zoboritoigoor dylize şaxaza arai geze yzegleze huuxadanь, tende huugşad tenxeegee taharşood le untaxa negeniinь untaza xeereldexe negeniinь xeereldeze baidag. Tere unşahan zyilee bişiixanaarşhaa delgeryylen xeleze şadaxagyi baina.

Tere kolxooz deerenь xeden ybeged xygşedii sugluulaad hunguuliiin xuuli tuxai xeereldexedemnai manda iigeze xeereze, manai oilgoxo jabadalda taaruugaar xeledeggyi, mandaa oilguuldagş xymnei maanadhaa deere bişe xeberteigşadaa“—geze xeereldeze baina.

Ene jyy xaruulnab? agitaacan xydelmeriiin şanarain talaar jaaxa argagyi hulaar jabuulhaniii xaruulna. Tiigeed, agitaatornuudiinь xadaa agitaaca jabuulhanaigaa medee xedeggyi deereheenь jyyş xehiinь medexe argagyi. Zygeer gansa le ene uçaastag deere agitaacan xydelmeri iime muu geze boloşogyi, jyrenxiidee Xoriiin aimag soo iime geeşe.

Hunguuliaa yngergexe gazartaa dekaabriiin 12-to hungagşadaa sag soonь bultiinь xabaaduulxa jabadalaa emxidxeegyyi baina.

Onoonski.

Soveed Sojuuzai Geroi Kamaanin Noovoxopeersk jiree

Noovoxopeersk, 23. (TASS). Noovoxopeersk ookrugai hunguuliiin komiisaar Sojuuzai Soveedai deputaadai kandidaadta registraacalagdahan, Soveed Sojuuzai Geroi Nikolai Petrooviç Kamaanin ysegelder yder Noovoxopeersk jiree. Goorodoi talamai deere miitinge bolzo, eneen deere Kamaanin yge xelehen baina;

—Nyxed hungagşad, taanarai namda yzyylhen etigel xyndiin tylee bajar xyrgeneb. Delxei deerexi ton demokratiis Staalinsk Konstituuciin johoor, SSSR-ei Verxoovno Soveedta eehediingee deputaaduudii manai xysen tygelder oronoi araduudai hungaxa yder xolo bişe boloo.

—Bidener lioodçiguudai xenş xadaa, eeriin Soveed Exe oronoi tylee baatarligaar temesexeer xezeedeş belen. Nyxedyyd, taanarai etigel naidabariii xyndeteigeer xariuulaab geze taanarii naiduulanab,—geze Kamaanin ygee dyyrgebe.

„Kraasno-Zariaa“ kolxoozoi zaluu basagad amaraltiin yder sengeze jabana. A. Çernoovai foto).

REDAAGCADA BIŞENE

„Xamar doroo baihan jyymii xaranagyi. . .“

Xoriiin somonoi, Zdaanovai neremzete kolxoozoi tyryylegşe Lubsanai Bazar gegşe aradai daisadii eeriingee dali doro xalxalaad baina. Byrzyaazno-nacionaliist Cedenei Dagbadorzo gegşii kolxoozdoo uriza asaraad, xoroto hyidxel xeze bainad.

1937 onoi şine urgasahaa 20 ceentner şenilce, 65 ceentner kartaavka yzeehen ba 30 ceentner kartaavka gazartanь xyldeehen. 500 tyx. kolxoozoi mynge yberşelen edibe. 50 xuriga, 3 mori yxyylbe. Oroonoi kampaani tahaldaltai. 35 gyyn hubairahan 6 unaga, 25 tugal yxyylhen gexe metiin xorololgiin şanartai jabuulganuud jixe olon baina. Tere Lubsanai hamganь kulaagai basagan.

Lubsanai gegşiin xehen „xydelmerinь“ iimel baina. Ede byxii buzagai xereg bolbol Xoriiin Aikoomhoo 9-10 kilomeetr bolxo gazarta bolzo baina. Tiibeş Aikoom bolbol xamar doroo bolzo baihan jyymii oroi xaranagyi.

Komsomooliin.

▽ ▽ ▽

„Ulaan-Traaktor“ kolxoozii xen xytelberilneb?

Selenge. Orongoin somonoi „Ulaan-Traaktor“ kolxoozoi tyryylegşe Jymsenei Bajar gegşe ene namarai tariaa xuriaalgada Şuluuta niutagai lama ba kulaaguudii xydelgeze xeden zuun ceentner tariaa gargaşalba. Kolxoozniguudai azalta yderte xyrtexe tariaaji xoroto sedxileer baga bolgoxo geze lamnarta ygehen baina. Myn ende pooli deeree ybehenei ba tariaanai buxalnuudii orxihon, tariaanai saxiuulda urdiin lama Cereeterei gegşii tabihan baina.

Ene „Saxiuulda“ baihan xynь yder byxende lamanaraar, kulaaguudaar nyxeseed, tariaagaa xuluuza arxidaza, jabadag. Jymsenei gegşe eeree kulaag atamaanai xybyyn baina.

Eneenii, darii tyrgeer şalgaza yzeed xydelmeriheenь zailuulxa johotoi.

Jyreegei doldin.

▽ ▽ ▽

Lamnar zorgondoo aaşalna

Jaruuniin aimagai ceentr deere ba somon, kolxoozuudta lama bandinar toogyi olon jabaza baidag.

Jaruuniin somonoi „Ulaan Jaruuna“ kolxoozoi kolxoozniguud byriiin gertenь nege nege lamanar huuza baidag jym.

Edener jyy xeze bainab? Edener bolbol kolxoozniguudai ilangajaa ybeged xygşedei dunda eldebiin antisoveed agitaaca jabuulna.

Niutagai komsomoolоi ba burxangyişyydei organizaacanuud azalşan zonoi dunda agitacioonno—propagaandiin xydelmeri jabuuldaggyi baixadanь, lamnar zorgondoo aaşalza baina.

Danzanai

Ybelzelgede beledxel gynzegii tahaldaltai

(Xoriiin aimaghaa, manai korrespondeent)

Aduu maldaa ertenhee sadxalan ba dulaan ybelzelge emxidxexe asuudal bolbol Xoriiin aimagai ysloovido jaaxa argagyi şuxala udxa şanartai baihanь ton eli. Zygeer, Xoriiin aimagai olonxi kolxoozuudiinь malai ybelzelgiin beledxelii tahalduulxiin tuilda xyrgeed baixadanь, aimgyisedkoom (tyryylegşenь nyx. Zaluucki). Aikoom (sekretaarь nyx. Bimbaajev), aimagai gazarai tahag (naçaalьnigiinь nyx. Gombiin) bolbol zybxen BK (b) P-iin Mozkoomoi biyroogoi hyylei togtooloi garaxalaar haja herize baixanь teseşegyi baina.

Egee tyryyn mal azal deere bolhon xorololgiin xoişolonguudii usadxaxiin tylee bii xysee emxidxen tabixa johotoi baihan aad, mynee xyrter eli bodo xemzee abtaadyi. Malai ybelzelgiin talaar berxeteixen baidalda baina. Mynee ybelei xyiten bolood baixada, malai bairanuudai barilga zarimuudiinь exileeşgyi, zarimuudiinь xysed barigdaaşgyi baina.

Tysebei johoor ene zilde aimag soogoo 914751 ceent. ybehe abxa baihan aad, miin 796827 ceent. abhan baina. Ilangajaa Çisaaniin, Doodo Xudanai ba Ydiin somonoi kolxoozuud ton baga ybehe abşa malai tezeeleer jixe dutamag baina. Myn Xezengiin somonoi Staalinai neremzete kolxooz (tyryylegşenь Bazar zabai) 29 ceent. ybehe abxiin orondo 20 ceent. abhan „Komsomool“ kolxooz myn 29 ceent. abxiin orondo 26 ji abhan, jyrenxiidee olonxi kolxoozuudiinь tysebte ybhee abşa şadaagyi malai tezeeleer jixe dutuu bolboş, soloomo hainaar xuriaan somoxo, aduulalga emxidxexe g. m, xydelmeri emxidxegdedeg. Siloosoi daralgii miin 57 proc., dyyrgegdee.

Malai zootexniis barilganuud aimag soonь tahaldahan. Ene 37 onoi niuurta xamta 50 objeekt gazarta zootekniis barilga barigdaxa johotoi aad, tereenhee miin 12-iinь barigdaza baibaş, barilganь miil 35 proc. bolzo jabana, oroi belen bolhon jyyme ygei. Gadana, mynee xyrter aimagai gazarai tahag ba aimgyisekoomoor şalgaza abhan baira baixagyi. Dunda Xudanai Kiirovai neremzete kolxooz bolbol ene zilde yxerei nege baira barihan baigaa, terenь jaaxa argagyi muugaar barihan, arzagar zabhartai, ybeheer xuşahan ynendee xynei niyde daldalza barihan (tyryylegşenь Rinşenei).

Aşangiin Leeninei neremzete kolxoozdo 3-4 zil soo bytexe jadaşahan tugalai baira baixa jym. Terenь ene zilde bytexe johotoi aad, oironş xyrteegyi baina. Xuuşan bairanuudii zahabarilaxa, sagaadaxa, sonxiinь şil xexe, dezenpeekce xexe g. m. xydelmeri oroi xegdeegyi. 1937-38 onoi şine tylei dulaan bairanь miin 38 proc. boloo.

Ene zilde aimag soogoo 33774 tologoi malda şine xuuşan baira xeregtei baigaa. Tiigeed, mynee yjede xedii şineen malnuudiinь bairagyi bainab gexede, gazarai tahagai naçaalьnig nyx. Gombooјevoi medeegeer 22 mingan mal bairagyi. Aimgyisedkoonoi tyryylegşe nyx. Zaluucki xelexedee 15 mingan mal bairagyi gexe jym. Xeniitnai etigexe jym? gexede, „medeegee abşa jadaşood bainabdi, kolxoozuud mexelne“ geze aimgyisedkoomoi tyryylegşe nyx. Zaluucki xariuusana.

Xerbee ene darii bii byxii xyse şadalaa malai ybelzelgede beledxexe xeregte xanduulza şadaagyi haa, malai ybelzelgiin beledxelii tahalduulxanь xolo bişe. Tiime tula, ene xeregte byxii xysee elsyylxe Xoriiin kolxoozuudai ariuun ujalga.

Jym. Cerenei.

Exenerii muuxaigaar doromzolbo

(*Zediin aimag*)

Deede-Toriiin somonoi, Jezoovai neremzete kolxoozoi geşyyn Sambuu Rinşenei gegşe nojaabriiin 7-oi hyni eeriingee hamgan Dolgor Rinşenei gegşii şuha uhan boltor, jixe xerzegeigeer soxizorxihon baina. Uşaranь xadaa, Sambuu Rinşenei gegşe zyzeg naadanai garza baixada, tende naadagşadii doromzolxo muuxaigaar xaraaxa gexe zergeer şuujaa nerjee gargaza, xuligaantaxadanь Dolgor Rinşenei gegşe xorizo, tiigexiinь boliuulxa geze oroldohon baigaa.

Sambuu Rinşenei gegşe gansaxan mynee hamgaa soxioo bişe, xarin eneeneiş urda tee nelieed olon daxin soxihon baina. Eneen deerehee bolzo Dolgor Rinşenei gegşe dutuugaar tyrehen baixa.

Gadana, Sambuu Rinşenei gegşe xen be? Sambuu bolbol 1925 on xyrter lama jabahan xyn. Niutagaingaa ygeitei jaduu zonoi ed zeeriii, aduu malii xuluuza buliaaza jabahan zyylig xyn. Tiime tula Sambuu Rinşenei gegşiin mynee exeneree soxihon jabadal bolbol Oktiaabriiin revoliyyciin XX zilei oin bajarai yderii buzarluulxiin tulada, zoriuuta xehen daisanai hedelge myn geze segnegdexe johotoi.

D. Dansoruunov.

Kolxoozoi ustaavii narinaar saxixa

1937 onoi xydee azaxuin zil dyyrxee jabana. Kolxoozuud bolbol eehediingee olzo urgasiin xubaariii mene hajaar xexe johotoi baina. Mynee zilde abhan şingi tiime bajalig jixe urgasa geeşe eneenei urda tee byri yzegdeegyi jym.

Aradai daisad, byrzyaazno nacionaliistnar, troocki-buxaarintanai bandiiduud bolbol kolxoozuudai tariaanai urgasii ali bolxoor dooşonь oruulxa, aşag olziinь baga bolgoxo gehen xoroto zorilgo tabiaad baigaa. Yngeregşe zilde zarim aimaguudta gan gasuur bolood, tariaanai urgasa baga baihanь eli. Teed, imagta kolxoozoi gazar xadaa, gan gasuur bolhonoi hyyleer, tiime jixe tariaa urguulza şadaxa xysetei baina. Ene zilde manai gyren bolbol şine urgasahaa doloon miliaard tuxai pyyd tariaa sugluulza abxa baina. Ene xadaa manai aguu jixe voozdь nyxer Staalinai tabihan zil byride 7-8 miliaard pyyd tariaa urguuldag bolxo tuxai loozongii bodoto deere bejelyylhen tyryyşiin amzalta myn. Ene xadaa kolxoozoi baiguulaltiin aguu jixe ilalta myn.

Kolxoozuudai ygei baigaa haanь, yngeregşe zilei gan gasuurai xoişolongiinь xydee tariaaşan zondo xemgyi jixe jadaral xoxidol yzyylxe baigaa. Teed, manai tariaaşan ba malşan zon kolxoozdo xamtaraad, komuniis paarti soveed ba zasag bolbol tedeen tuxai sag yrgelze anxaralaa tabiza, tu halza baixada, kolxoozniguudai azabaidal ulambyri haizarxa, ulambyri bajan, kylьtyyrne, sengelig azahuudal tyxleereg dexe bolno.

Xydee azaxuin arteeliiin, Staalin ustaav bolbol kolxoozii bolьşeviig bolgoxo, kolxoozniguudii şanga şadaltai bolgoxo ynen sexe zamii zaaza ygene. Tere xadaa, kolxoozo baiguulaltiin xydelgeşegyi xuuli myn. Gexe zuura, nelieed olon kolxoozuudta ustaavii ebdehen ba xazagairuulhan faaktnuud bii baina.

Tariaa soxilgii tyrgen dyyrgeze, olzo urgasiin xubaariii yngergexe tuxai şuxala zorilgii xeregseexegyi jabadal yzegdene. Xoriiin aimagai, Xezengiin somonoi „Komsomool“ kolxoozdo tariaa talxanь saxiuul muutai. Tende brigadiir jabahan Zalsan Dorziin gegşe xeden pyyd oroono xuluugaad, hyyleerenь eeree zugadaza arilhan baina. Tereenhee gadana, Xezengiin dasangai lamnar ene kolxoozoi maxa, talxii xuluuza buliaaza edideg baixa jym. Tiigebeş pravleeniiin zyghee jamarş xemzee abtanagyi.

Xori. Deede-Xyrbiiin somonoi „Şine Azal“ kolxooz 1937 onoi 8 hariin azalta yderte kolxoozniguudtaa tariaagaar avaansa xubaahan baina. Oroohonoinь 50 proc., mexiine, şoroi, bog burtag ybehen baina. Kolxoozniguud bolbol „iime muuxai tariaa abxagyibdi“—geze arsahan bolboş pravleeniiin tyryylegşe Dugaroon gegşe xaraaxa xaşaxa zergeer, baalaza aoxuulhan baina. Kolxoozniguudai yxi xybyydenь hurguulida huraza baixa zuuraa, baira baidal muutai, ediee xooloor dutadag baina.

Doodo-Xudanai somonoi Voroşiilovai neremzete kolxoozdo too byridxelei xereg aixabtar muu. Ustaavai 15-16-dexi zyilnyydii buzagaigaar xazailgana. 1937 onoi exinhee xoişo negeş şalgalta boloodyi Feerme deere, hy tohonoi too medee byridxexe jabadal ogto ygei. Ene zilei myngen olziin orşo-garşiin smeeta saxixa jabadal ygei.

Baha, kolxoozniguudai dunda azalai discepliine ton hula baina. Zişeelxede: Jaruuniin aimagai, Ylьdirgiin somonoi Leeninei neremzete kolxoozoi tariaa soxilgo xeleşegyi muugaar jabuulagdana. Zarim kolxoozniguud bolbol molotiilьno toog deeree hugtuugaar jireed, beje-bejee gemteelsehen ba azaldaa garaagyi faaktnuud bii.. Kolxoozoi xytelberinь ton hula. Ijyyni harahaa xoişo tyryylegşee dyrbe daxin helgehen baina.

Arteeliiin geşyyn bolgozo abxadaa haisa narinaar şalgaza, heremzeteigeer xandaxa jabadal dutamag. Selengiin aimagai, Staalinai neremzete kolxoozoi tyryylegşe Norbo Badmaajev bolbol ondoo kolxoozhoo gargagdahan gy ali zugadaza jirenen loodorь, zyylig ba daisan elemeentnyydii kolxoozdoo sugluulna. „Ulaan-Aca“ kolxoozhoo zugadahan loodorьnuud Gombiin Sambuu ba Nimazabai Gombodorzo gegşed myn Staalinai neremzete kolxoozdo zeelen dulaan uurxai olood baidag.

Xoriiin aimagai, Ydiin somonoi, Kiirovai neremzete kolxoozdo amagalan bişe baidaltai baihan tuxai manai gazeetada xeden udaa bişegdehen baixa. Tiigebeş, tere buzagai biidaliinь mynee, xyrter yrgelzelheer. Tus kolxoozdo jamarş discepliine zuram ygei. Kolxoozdoo ynen sexeer xydelmerilze jabahan xynyyd tuxai pravleeniin zyghee anxaral tabigdadaggyi baina. Tiime deerehee, erxim staxaanovtan Dulma Padoriiin ba Çimed Dorzo Dambiin gegşed ondoo arteelьda oşozo orobo. Ende daisan eleementnyyd xorololgo xeze baihanь ton eli. Teed, Xoriiin Aikoom bolbol ene kolxoozoi baidalii haizaruulxa tuxai hanaagaa tabinagyi.

Kolxooziin zeeride ynen sexe bişeer xandaxa jabadal Xoriiin aimagai, Xezengiin somonoi Staalinai neremzete ba Jaruuniin aimagai „Socialiizm“ kolxoozuudta yzegdeze baina. Xezengiin somonoi „Ulaan Zibxeehen“ kolxooz bolbol Staalinai neremzete arteelьtai hajaxan negedehen baina. Tiixe yjedenь, „Ulaan Zibxeehen“ kolxoozoi tyryylegşe baihan Baldandorzo Badmacerenei gegşe nege xeden kolxoozniguudtai xamta, tus kolxoozoi niitiin yxer mal soo eehediingee zize malnuudii tabiaad, tedenei orondo ton hain, şildeg tomo mal nuudii abba. Jaruuniin somonoi „Socialiizm“ kolxoozoi tymerşe darxan Tydebei Cebeen gegşe xamtalagdahan terge nyyd ebdereed, kyyznicede asarxadanь tedenei zarimiinь zahaad, kolxoozniguudta 200-300 tyxerigeer xudaldaza baina gene.

Zakaaminai aimagai, Mele-Burtiin somonoi, Kaliininai neremzete kolxoozoi tyryylegşe Buda Zamsaranai gegşe ymsiin azaltai Şagdarai Demberel gegşiin xydee azaxuin nalooghoo xyngelxiin tulada, kolxooznig gehen spraavka xudalaar bişeze ygebe. Ene bolbol xuuli busa aaşa myn bolno.

Kolxoozoi pravleeni bolbol kolxoozniguudai kylьtyyrne azahuudalai ysloovi teeşe ton jixe anxaral tabixa ujalgatai baihan. Tiigebeş, baani haa exileed, şine hain ger baira bariza tybxinyylxe xyrter asuudalnuudii zarim kolxoozoi xytelberilegşed ogto xaixarnagyi.

Zişeelxede, Xoriiin somonoi Zdaanovai neremzete kolxoozoi pravleeni, (tyryylegşenь Lubsanai) bolbol kolxoozniguudai gernyydii şiryylze, şine buusa deere tybxinyylxe geze abaaşahan aad, tereenei barilga tuxai hanalaa tabinagyi. Mynee ger bairanuudanь xysed barigdaadyi, peeşen ygei ba xorioo xaşaanь zadarxai xebtene.

Jaruuniin aimagai, Egetiin somonoi ba Derestein somonoi (Zede) Kaarl-Maarksai neremzete kolxoozuudai geşyyd bolbol şine baani bariuulxa tuxai pravleenidaa xeden daxin duradxahan baibaş tedenerenь byri xeregseenegyi.

Kolxoozoi ustaavii ebdehen, xazailgaaan ba toodoggyi baihan tuxai iime olon faaktnuud bii baina. Ene jabadal saaşadaa yrgelzelxe johogyi! Xydee azaxuin arteeliiin ustaavii ebdehen uşar byxen aradai daisadai, byrzyaazno nacionaliistnarai, japoon—neemecei şpioonuudai xoroto hyidxelei xeregtenь tuha xyrgexe baina geze medexe xeregtei. Tiime tula bolьşeviig heremzetei baiza, kolxoozoi ustaavii narinaar saxixa şuxala.

V. Daşapeloon

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo V. LODOOJEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь — 3-23, сельхозотдел — 7-55, промотдел — 5-07.

B MASSR-ei Azyiledberiiin Arkomaadai tipograafi.

Ypolglavliit 1265